

Stenden

Stenden Hogeschool

Technische Informatica

Verslag Ontwikkelgesprek

Inleiding

In het kader van de visitatie van de bacheloropleiding Technische Informatica van Stenden Hogeschool heeft aan het einde van de bezoekdag een ontwikkelgesprek plaatsgevonden tussen de opleiding en het panel.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. S.J. Dijkstra (voorzitter, domeindeskundige)

De heer drs. J.W. Schmeltz (domeindeskundige)

De heer ing. E.A.A. van Hees (domeindeskundige)

De heer R. Sponselee (studentlid)

Mevrouw ir. M. Dekker-Joziase, seniorauditor van NQA, trad op als lead-auditor en secretaris van het panel.

Vanuit Stenden namen de volgende personen deel aan het ontwikkelgesprek:

Egon van der Veer, Academiedirecteur

Peter Mulder, Teamleider Technische Informatica, a.i.

Bert Meijerink, Docent

Elleke Jagersma, Onderwijskundige

Bert Bakker, Voorzitter opleidingscommissie, student

Raymond Blankestijn, Docent

Niels Doorn, Lid borgingscommissie

Martijn Pomp, Docent

Erie van Ojen, Notulist

In het ontwikkelgesprek zijn twee onderwerpen aan de orde gesteld door de opleiding Technische Informatica:

a. Brede bachelor HBO-ICT, met de onderliggende vragen:

Vragen:

1. Wat zijn de ervaringen van andere hogescholen met de brede bachelor HBO-ICT?
2. Suggesties van het panel indien wij de overstap willen gaan maken van de bachelor TI en de bachelor Informatica naar de brede bachelor HBO-ICT

b. Design Based Education / Relatie werkveld verstevigen en verder uitwerken, met de onderliggende vragen:

1. Wat zijn de best practices m.b.t. innovatieve onderwijsconcepten i.s.m. het werkveld (van andere opleidingen)?
2. Wat hebben wij als opleiding te bieden richting het werkveld?
3. Wat is de visie/mening van het werkveld?
4. Op welke onderdelen kan het werkveld betrokken worden in het curriculum?

Deze onderwerpen zijn na een korte introductie, in twee rondes van 15-20 minuten besproken.

Inhoud ontwikkelgesprek

Gespreksronde 1. Brede bachelor HBO-ICT

Introductieverhaal – context schetsen (landelijke trend) door Raymond Blankestijn (docent)

Vragen:

- a. Wat zijn de ervaringen van andere hogescholen met de brede bachelor HBO-ICT?;
- b. Suggesties van het panel indien wij de overstap willen gaan maken van de bachelor TI en de Informatica naar de brede bachelor HBO-ICT

In Leeuwarden is al een brede bachelor HBO-ICT. Door de fusie zijn er nu drie informatica opleidingen.

De vragen die aan het panel gesteld werden waren:

1. Wat zijn de ervaringen van andere scholen met de brede bachelor HBO-ICT.
2. Suggestie van het panel indien de overstap wordt gemaakt van de bachelor Technische Informatica en de bachelor Informatica naar de brede bachelor HBO-ICT.

Het panel gaf de volgende reacties op vraag 1.

Als positief is ervaren:

1. De flexibele leerroutes die aangeboden kunnen worden en waarmee iedere student vorm kan geven aan een eigen studieroute, specialisatie en daarmee een eigen signatuur naar het werkveld.
2. De student werkt naar het afstudeerwerk toe, vanuit een eigen studieroute en specialisatie. Studenten krijgen meer mogelijkheden door combinaties van de specialisatie van beide locaties.
3. De student maakt een portfolio met behaalde competenties, waarmee aangetoond en getoetst wordt dat de gewenste leerresultaten zijn behaald.
4. Binnen de brede bachelor moeten er voldoende momenten zijn om studenten goede begeleiding te bieden bij keuzemomenten om te verzekeren dat de student kiest wat bij zijn talenten en interesses past en om te verzekeren dat de leerresultaten behaald kunnen worden.
5. De borging van de differentiatie wordt aangetoond met een architectuurlaag. De opleiding is flexibeler en studenten kunnen ook crossovers tussen de 'oude' opleidingen kiezen, zonder dat dat administratief veel werk levert, mits dit goed is vastgelegd in OER en cetera.
6. De algehele doelmatigheid kan toenemen en de administratie kan verminderen. Studenten die van leerroute switchen of cross-over trajecten volgen, worden niet meer als uitvallers gezien, waarmee op papier het rendement zelf verbeterd zolang studenten binnen de brede bachelor verder studeren.
7. Met een grotere omvang is de opleiding mogelijk ook aantrekkelijker partner voor het werkveld: meer, grotere en multidisciplinaire opdrachten en onderzoek mogelijk.
8. Groter docententeam met meer buffercapaciteit. Expertises kunnen elkaar versterken. Docenten hoeven niet meer alle rollen te vervullen, er kan meer verspreiding van taken plaats vinden wat mogelijk per docent meer focus oplevert.

9. Nieuwe ontwikkelingen in het veld kunnen in de grotere bachelor makkelijker worden opgenomen. Je kunt makkelijker nieuwe afstudeerrichtingen starten. Dit geeft meer flexibiliteit om in te spelen op vragen uit het werkveld en actuele ontwikkelingen. Het werkveld kan daarvoor terecht bij een brede opleiding in plaats van dat ze moeten uitzoeken bij welke 'oude' bachelor ze het beste terecht kunnen.
10. De nieuwe brede bachelor ICT maakt een gelijkwaardige start mogelijk voor iedereen binnen, ongeacht van welke locatie, specialisatie et cetera met afkomt. In die zin biedt de fusie en vorming van de brede bachelor ook weer kansen aan het personeel en de opleidingen om vanuit eigen kracht nieuwe en krachtige zaken neer te zetten.

Als nadelen worden genoemd dat:

1. de aanstaande studenten gewend zijn aan de huidige naam van de opleiding, die door de overstap verdwijnt. Tegelijkertijd als afstudeerspecialisaties de naam krijgen van de oude opleiding blijft de herkenbaarheid aanwezig.
2. ook het werkveld zal moeten wennen aan de nieuwe bredere opzet en naam, dit vergt dus investering in communicatie en werving. Ook in het werkveld zijn er steeds meer crossovers tussen werkvelden, daarop aansluitend is de nieuwe naam geen probleem.
3. docenten zullen moeten wennen en aan de nieuwe organisatie en bereid moeten zijn om traditionele teamindelingen los te laten.

Advies van het panel voor het houden van twee croho's of overgaan naar HBO-ICT:

1. Waarom al niet eerder een meer gemeenschappelijk programma gevormd?; de propedeuse is al gemeenschappelijk en er is ook in de hoofdfase overlap in vakken en vakgebieden. Docenten worden al over en weer ingezet bij meerdere opleidingen en vormen al bijna één team.
2. Het maakt het bedrijfsleven niet uit wat er boven het getuigschrift staat, het gaat om de skills van de sollicitant. Het portfolio moet aantonen wat de stage- en/of afstudeeropdracht is geweest en welke skills en competenties zijn behaald.
3. Bedenk goed welke indeling centraal komt te staan: bijvoorbeeld een architectuurlaag per afstudeerrichting/specialisatie. Maak het niet moeilijker dan het is.
4. Wat wil je als opleiding zijn, wat wil je betekenen en waar voel je je goed bij? Dat moet worden afgewogen worden bij het nemen het besluit om over te stappen.
5. Bij de start van een brede bachelor is wel veel vergadertijd nodig om elkaar te leren kennen, gericht samen te werken en de gewenste cultuuromslog voor elkaar te krijgen. De positie van docenten gaat veranderen. Het duurt enige jaren voor er weer gemeenschappelijkheid is.
6. Er moet beter beschreven worden wat de bijdrage van iedere onderwijseenheid is aan het grotere geheel, het behalen van de leerresultaten.
7. Bepaal samen met de opleidingen in Leeuwarden waar de hbo-ICT voor moet staan. Wat zijn het centrale hart en de ziel en het bestaansrecht van die opleiding. Dat moet passen en dat is waar iedereen voor wil gaan! Een doel, een visie. Van daaruit zijn er nog steeds specifieke accenten mogelijk per specialisatie, afstudeerrichting of locatie.

Gespreksronde 2. Design Based Education / Relatie werkveld verstevigen en verder uitwerken.

Design Based Education is een manier van werken, die na een jaar van voorbereiding van start zal gaan op 1 september 2019. Het werkveld krijgt ook verantwoordelijkheid voor de inhoud van de opleiding. Door de studenten zal gewerkt worden in zgn. ateliers binnen de school of daarbuiten. Er komt binnen de een module van 30 EC waarin samengewerkt moet worden met een andere opleiding (multidisciplinair). De rol van het werkveld kan verschillend zijn, dit moet nog nader worden uitgewerkt.

Vragen:

- a. Wat zijn de best practices m.b.t. innovatieve onderwijsconcepten i.s.m. het werkveld (van andere opleidingen)?;
- b. Wat hebben wij als opleiding te bieden richting het werkveld?;
- c. Wat is de visie/mening van het werkveld?;
- d. Op welke onderdelen kan het werkveld betrokken worden in het curriculum?

Het panel gaf de volgende reacties op de gestelde vragen, gebaseerd op hun eigen ervaringen.

1. DBE is mooi uitgangspunt om onderwijs en werkpraktijk bij elkaar te brengen. Het is leuk voor bedrijven, en ook leerzaam, om samen met de studenten en docenten aan de slag te gaan.
2. Zorg dat er in de regio sterke bindingen met het werkveld ontstaan. Bekijk of je een netwerk aan preferred partners vanuit het bedrijfsleven kunt vormen. Bedrijven kunnen zo eerste rang zitten bij selectie van studenten en krijgen een laagdrempelige toegang tot praktijkonderzoek.
3. Maak naar bedrijven duidelijk dat zij hiermee kansen krijgen om hun praktijkvraagstukken op te laten pakken door student/docent-onderzoek. Vooral voor MKB-bedrijven kan dit aantrekkelijk zijn, aangezien die vaak geen eigen R&D afdelingen hebben.
4. Samenwerking met vaste bedrijven maakt het wellicht ook mogelijk om een vaster aantal afstudeerplaatsen te werven en wellicht mogelijk voor docenten en studenten om praktijkcursussen te volgen of voor werknemers om bij te scholen.
5. Binnen een bredere opleiding of vanuit een lectoraat/kenniscentrum is het ook mogelijk om de bedrijfsopdrachten meer multidisciplinair te onderzoeken.
6. Overweeg een binding aan start-up bedrijven van pas-afgestudeerden. Dit biedt hen een goede overgang naar de arbeidsmarkt en meer ervaring met onderzoek. Start-ups kunnen ingezet worden voor opdrachten met inspanningsverplichtingen, waar na het studentwerk het werk kan worden voortgezet door docenten in combinatie met start-ups.
7. Er moeten tussen de opleiding en het werkveld over en weer sprake zijn van goed vastgelegde inspanningsverplichtingen.
8. Een duidelijke meerwaarde van DBE/co-creatie voor de student is, dat zij vanaf dag één kunnen netwerken en daarmee hun sociaal-communicatieve competenties ook verder kunnen ontwikkelen. Dit geeft vaak een boost aan hun persoonlijke en professionele groei.
9. Promoot de certified-hacker richting sterker in het werkveld. Daar ligt veel potentie tot samenwerking.
10. Bouw een breed netwerk van grotere en ook kleinere bedrijven. Immers, bij subsidieaanvragen is vaak verplicht om ook kleinere bedrijven op te nemen.

11. De Kamer van Koophandel en de Kennispoort zijn al 'in huis'. Maak gebruik van hun contacten en netwerken en bouw daar op voort voor contact met startende en MKB-bedrijven.
12. Zoek aansluiting bij het Smart Industry platform, bekijk of er samenwerking mogelijk is via fieldlabs waarbij gebruik kan worden gemaakt van speciale voorzieningen uit de bedrijven.
13. Overweeg te werken met junioronderzoekers vanuit een lectoraat. Selecteer de afstudeerders met affiniteit voor onderzoek.

Concluderend:

Het DBE concept biedt vele mogelijkheden om de samenwerking met het werkveld aan te gaan en te versterken. De opleiding heeft het werkveld veel te bieden: toegang tot onderzoek, toegang tot getalenteerde studenten, invloed in het onderwijs en daarmee het goed opleiden van toekomstige collega's.

Het werkveld heeft ook de opleiding veel te bieden: mogelijkheden tot actuele en innovatieve vraagstukken, betere plaatsing van studenten en afgestudeerden